

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/141/2023
Identifikačné číslo spisu:	8120206550
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8120206550.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, Bratislava 37, Lamačská cesta 8, zastúpený: Garaj & Partners, s.r.o. so sídlom Jozefská 3, Bratislava proti žalovaným: 1/ H. W., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Č. XX, L., 2/ J. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom T. L., obaja zastúpení AK PITOŇÁKOVÁ, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom v Prešove, Slovenská 5B, o zaplatenie 12.699,95 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 12C/1/2020, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. marca 2023 sp. zn. 24Co/3/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 12C/1/2020-48 zo dňa 11. 12. 2020 (v poradí druhým) rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný 1. rade je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 12.699,95 eur od 01. 01. 2013 do 30. 04. 2015 všetko v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi 12.699,95 eur spolu so zmluvným úrokom vo výške 2.189,09 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 12.699,95 eur od 01. 05. 2015 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 2.011,90 eur všetko v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného.
III. Žalobca má vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, o ktorých výške rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

1.1 Rozhodol o nároku žalobcu na zaplatenie 12.699,95 eur s príslušenstvom, titulom vrátenia poskytnutého úveru s príslušenstvom v dôsledku odstúpenia od zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru č. XXX/XXXX/XXXX podľa zákona č. 124/1995 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania.

Rozhodnutie právne odôvodnil §§ 12, 13 zákona č. 124/1996 Z. z. o štátnom fonde rozvoja bývania, § 261 ods. 3 písm. d), § 261 ods. 4, § 497, § 503 ods. 1, § 506, § 303, § 306, ods. 1, § 307, ods. 1, § 365 zákona č. 513/1991 Zb., § 3, § 10c nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

1.2 Súd pri rozhodovaní vychádzal zo záväzného právneho záveru dovolacieho súdu, ktorý vo svojom uznesení, ktorým zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 24Co/32/2017-328 zo dňa 22. 02. 2018 uviedol, že žalobca je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na právny vzťah aplikoval ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže zmluva o úvere ako zmluvný typ je upravená výlučne v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, pričom v zmysle § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka, medzi zmluvné záväzkové vzťahy, ktoré sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka, a to bez ohľadu na povahu účastníkov, patria i záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere, keďže ide o tzv. absolútny obchod. Medzi žalobcom a žalovanými ako ručiteľmi bola uzavretá zmluva o úvere. Dlžníci nesplácali úver pravidelne. Žalobca listom zo dňa 21. 11. 2012 odstúpil od úverovej zmluvy, keďže dlžníci boli v omeškaní. Súd zaviazal žalovaných ako ručiteľov, ktorí prijali záväzok uspokojiť pohľadávku veriteľa, ak ju neuspokojí dlžník v rozsahu istiny vo výške 12.699,95 eur, úroku vo výške 2.189,09 eur, zmluvnej pokuty vo výške 2.011,90 eur, úroku z omeškania a na úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania.

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. marca 2023 sp. zn. 24Co/3/2021 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovaným v 1. a 2. rade priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. V odôvodnení uviedol, že žalobca nemá postavenie podnikateľa, teda vzťah medzi ním a žalovanými nie je vzťahom spotrebiteľským a ani vzťahom obchodným, a to s ohľadom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo/106/2018 zo dňa 29. 04. 2019 ako aj na ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. sp. zn. 6Cdo/75/2022 zo dňa 16. 06. 2022, sp. zn. 1Cdo/77/2019 zo dňa 25. 11. 2021, sp. zn. 4Cdo/14/2021 zo dňa 25. 02. 2021, sp. zn. 5Cdo/179/2019 zo dňa 26. 11. 2020, sp. zn. 7Cdo/199/2019 zo dňa 25. 11. 2020, sp. zn. 5Cdo/170/2018 zo dňa 28. 05. 2020, sp. zn. 8Cdo/9/2019 zo dňa 29. 04. 2020. Skonštatoval, že teda uvedená otázka bola už v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR vyriešená a ide tak o ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR. V súlade s citovanými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR skúmal, či si v prejednávacom prípade sporové strany v uzatvorenej zmluve osobitne vymienili, že ich vzťah vzniknutý na základe Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru sa bude spravovať Obchodným zákonníkom. Podmienky pre poskytovanie podpory (vo forme úveru) boli komplexne upravené v zákone č. 607/2003 Z. z. a v podrobnostiach špecifikované v samotnej Zmluve, rovnako uzavretej podľa tohto osobitného predpisu. Nešlo teda o úverovú zmluvu uzavretú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že žalobca a dlžníci žalobcu si pre úpravu ich záväzkového vzťahu nedohodli aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka, naopak dohodli sa, že ich vzťahy sa budú riadiť najmä Občianskym zákonníkom (čl. XII bod 12.3 Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru), odvolací súd mal na rozdiel od právneho záveru súdu prvej inštancie za to, že bolo potrebné nároky žalobcu vyplývajúce zo Zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru posudzovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Odstúpením od zmluvy podľa OZ dochádza k jej zrušeniu ex tunc, pričom zánikom hlavného záväzku vyplývajúceho zo zmluvy, došlo aj k zániku vedľajších záväzkov, ktoré pre svoju akcesorickú povahu sú závislé od existencie hlavného záväzku. Medzi sporovými stranami nastal režim bezdôvodného obohatenia, teda sporové strany sú si povinné vrátiť všetko to, čo si navzájom plnili. Vzhľadom na skutočnosť, že žaloba bola podaná na súd po uplynutí premlčacej doby (§ 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka), vzhľadom na námietku premlčania vznesenú v priebehu konania zo strany žalovaných nebolo možné žalobcovi nárok priznať s poukazom na jeho premlčanie uzavrel odvolací súd.

2.2. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania proti neúspešnému žalobcovi v plnom rozsahu.

3. Proti uvedenému rozsudku dovolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Odvolací súd podľa neho

nesprávne právne posúdil otázku, či právny vzťah založený medzi žalobcom ako veriteľom a jeho dlžníkmi z titulu zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru je spotrebiteľskou zmluvou, alebo sa jedná o čisto obchodnoprávny vzťah. Za nesprávne právne posúdenie zo strany odvolacieho súdu považoval dovolateľ predovšetkým názor, že podmienky pre poskytovanie podpory vo forme úveru zo ŠFRB boli komplexne upravené v zákone č. 607/2003 Z. z., a teda, že zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru uzavretá medzi žalobcom a žalovanými nie je úverovou zmluvou uzatváranou podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Podľa dovolateľa v ustanovení § 12 a ani v žiadnom inom ustanovení zákona č. 607/2003 Z. z. nebolo uvedené to najpodstatnejšie, čo charakterizuje zmluvu, v danom prípade úverovú zmluvu, resp. zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru, a to záväzok veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky a záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky a zaplatiť úroky (o vrátení pojednáva predmetný zákon len v § 13 - povinnosť vrátiť prostriedky pri ich neoprávnenom použití alebo zadržaní a v § 15 - povinnosť vrátiť nevyčerpanú časť podpory). V § 12 zákona č. 607/2003 Z. z. sú upravené len ďalšie náležitosti zmluvy o úvere popri náležitostiach obsiahnutých v § 497 Obchodného zákonníka. O žiadnom ustanovení zákona č. 607/2003 Z. z. nie je možné povedať, že by bolo základným ustanovením obsahujúcim všetky podstatné časti zmluvy.

3.1. Podľa dovolateľa zákonodarca zjavne nezamýšľal komplexnú úpravu zmlúv o poskytnutí podpory v zákone č. 607/2003 Z. z., ale naopak predpokladal použitie všeobecnej normy. Tou je v prípade zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. V Občianskom zákonníku nie je upravený žiadny zmluvný typ, ktorého podstatným častiam by obsahovo zodpovedala zmluva o poskytnutí podpory vo forme úveru. Keďže zákon č. 607/2003 Z. z. neobsahoval ani len definíciu úveru, pri uzatváraní zmlúv o poskytnutí podpory nebolo možné postupovať len podľa samotného zákona č. 607/2003 Z. z. Vždy musel byť súčasne aplikovaný aj iný právny predpis - v prípade podpory vo forme úveru musel byť tým predpisom Obchodný zákonník, resp. ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka ako *lex generalis* upravujúci poskytovanie úverov. To má za následok, že právny vzťah zo zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru je v súlade s § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka tzv. absolútnym obchodom a musí sa spravovať Obchodným zákonníkom. Ani odkazy v zmluve na použitie Občianskeho zákonníka z nej nemôžu urobiť zmluvu zakladajúcu právny vzťah občianskoprávnej povahy.

3.2. Rozdielnosť rozhodovania tejto otázky Najvyšším súdom SR videl dovolateľ v tom, že zatiaľ, čo vo veci vedenej pod sp. zn. 8Cdo/64/2019 (na ktorú poukázal aj odvolací súd v tomto konaní) najvyšší súd rozsudkom zo dňa 23. septembra 2020 dovolanie žalobcu zamietol, v iných - avšak analogických - veciach vedených napr. pod sp. zn. 5Cdo/170/2018, 8Cdo/9/2019, 7Cdo/199/2019 alebo 4Cdo/14/2021 uznesením zrušil rozsudky krajských súdov, príp. aj okresných súdov a vec im vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd by podľa dovolateľa nerušil rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, keby mal za to, že aplikácia ustanovení Občianskeho zákonníka na zmluvu o poskytnutí podpory bola správna. Keby mal za to, že treba aplikovať Občiansky zákonník, ako to urobili sudy nižšieho stupňa, nemohol by ich rozhodnutia zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie, ale musel by dovolanie zamietnuť (podobne ako rozhodol vo veci sp. zn. 8Cdo/64/2019). Keďže však dovolanie zamietnuté nebolo a došlo k zrušeniu rozsudku súdu prvého stupňa aj odvolacieho súdu, je z toho možné vyvodiť, že daný senát najvyššieho súdu nepovažoval aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka na zmluvu o poskytnutí podpory (a na odstúpenie od tejto zmluvy) za správnu. Implicitne potom z toho vyplýva názor, že na zmluvu o poskytnutí podpory vo forme úveru zo ŠFRB treba aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

4. Žalovaní navrhli dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

6. Podľa § 421 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od

ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Aby na základe dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania).

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich rozdielnom rozhodovaní. Dovolateľ namietal rozdielnosť rozhodovania dovolacieho súdu o právnej otázke, či právny vzťah založený medzi žalobcom ako veriteľom a jeho dlžníkmi z titulu zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru je spotrebiteľskou zmluvou, alebo sa jedná o čisto obchodnoprávny vzťah, keď vo veci vedenej pod sp. zn. 8Cdo/64/2019 dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol, v iných analogických veciach vedených pod sp. zn. 5Cdo/170/2018, 8Cdo/9/2019, 7Cdo/199/2019 alebo 4Cdo/14/2021 dovolací súd uznesením zrušil rozsudky krajských súdov, príp. aj okresných súdov a vec im vrátil na ďalšie konanie.

10. Dovolanie žalobcu s rovnakou právnou otázkou a argumentáciou už riešil Najvyšší súd SR v rozhodnutí zo dňa 20. marca 2024 sp. zn. 1Cdo/201/2022, v ktorom uviedol, že „Dovolateľom označené rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/106/2018, 5Cdo/170/2018, 8Cdo/9/2019, 7Cdo/199/2019, 4Cdo/14/2021 riešili výlučne otázku, či právny vzťah založený medzi žalobcom ako veriteľom a jeho dlžníkmi z titulu zmluvy o poskytnutí podpory vo forme úveru je spotrebiteľskou zmluvou, so záverom (zhodným s rozhodnutím vo veci 8Cdo/64/2019), že nejde o spotrebiteľskú zmluvu, a preto rozsudky súdov nižších inštancií, ktoré vychádzali z opačného právneho záveru (vychádzali z toho, že ide o spotrebiteľskú zmluvu) zrušili z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia. Ani jedno z týchto rozhodnutí dovolacieho súdu sa však nezaoberalo otázkou, či sa na predmetný zmluvný vzťah (vrátane nárokov spojených s odstúpením od zmluvy a premĺčania nárokov) vzťahuje Občiansky zákonník alebo Obchodný zákonník. K tejto otázke sa zo žalobcom citovaných rozhodnutí vyjadril najvyšší súd explicitne len v rozsudku z 23. septembra 2020 sp. zn. 8Cdo/64/2019, pričom uviedol (ako to citoval aj žalobca v dovolaní), že „v danej veci nevznikol obchodnoprávny vzťah, keďže komplexnú úpravu poskytovania podpory vo forme úveru fondom upravoval výlučne osobitný predpis, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z.; práva žalobcu na vrátenie úveru (titulom zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie - ako následku odstúpenia žalobcu od zmluvy o poskytnutí podpory) bolo preto potrebné posudzovať podľa všeobecnej právnej úpravy, ktorou boli ustanovenia Občianskeho zákonníka“. Z tohto právneho názoru vychádzal v tu posudzovanej veci súd prvej inštancie aj odvolací súd. To, že dovolací súd vo veciach vedených pod sp. zn. 4Cdo/106/2018, 5Cdo/170/2018, 8Cdo/9/2019, 7Cdo/199/2019, 4Cdo/14/2021 rozhodol procesne iným spôsobom (zrušením rozsudkov a vrátením vecí) než vo veci vedenej pod sp. zn. 8Cdo/64/2019 (zamietnutím dovolania) nemá nič spoločné s tým, ako (a či) posudzoval otázku, ktorá bola podstatná pre rozhodnutie odvolacieho súdu v tu rozhodovanej veci. To, že dovolateľ „implicitne“ vyvodil z citovaných zrušujúcich rozhodnutí dovolacieho súdu, že tam konajúce senáty mali v úmysle aplikovať na predmetnú zmluvu o poskytnutí podpory ustanovenia Obchodného zákonníka, je len ničím nepodložená domnienka dovolateľa. Je potrebné ešte raz zdôrazniť,

že v citovaných zrušujúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu bolo jediným dôvodom zrušenia rozsudkov nižších súdov to, že posudzovali predmetný právny vzťah ako spotrebiteľský, kým dovolací súd dospel k záveru, že nejde o spotrebiteľský zmluvný vzťah. K prípadnej aplikácii Obchodného zákonníka sa tam konajúce senáty vôbec nevyjadrovali. Podobne rozhodoval tu konajúci senát najvyššieho súdu v ostatnom čase vo veciach vedených pod sp. zn. 1Cdo/106/2022 a 1Cdo/166/2022 - zrušil rozhodnutia nižších súdov výlučne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia predmetného zmluvného vzťahu ako spotrebiteľského, ale k otázke, či sa má tento zmluvný vzťah spravovať Obchodným zákonníkom sa nevyjadroval (a ani nemohol, pretože túto otázku neriešili ani nižšie súdy, teda nešlo o otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu). Otázkou aplikácie Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka (ako *lex generalis* popri zákone o Štátnom fonde rozvoja bývania), resp. presnejšie otázkou posúdenia žalobcom uplatneného nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 457 Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka a s premlčacou dobou podľa § 107 Občianskeho zákonníka (ako to v tu rozhodovanej veci posúdili súdy nižšej inštancie) sa však výslovne zaoberal rozsudok najvyššieho súdu z 23. septembra 2020 sp. zn. 8Cdo/64/2019, s nasledovnými závermi: „Samotná skutočnosť, že zmluva o poskytnutí podpory nemala charakter spotrebiteľskej zmluvy, nemohla automaticky viesť k záveru o jej čisto obchodnoprávnom charaktere s potrebou aplikácie noriem obchodného práva na premlčanie nárokov z nej plynúcich. Žalobca pri poskytovaní podpory vo forme úverov nevykonáva podnikateľskú, ani obchodnú činnosť, a teda ho nemožno považovať za podnikateľa v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Jeho činnosť preto podnikaním nie je (§ 2 ods. 1 Obchodného zákonníka). V danom prípade žalobca poskytoval podporu (i vo forme poskytnutia úveru) na základe a za podmienok, upravených v osobitnom predpise, ktorým v danej veci bol zákon č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania (ďalej len „Fond“). Tento prepis vo svojich ustanoveniach komplexne upravoval všetky podmienky (§ 5 až § 12), za ktorých bol Fond oprávnený poskytovať o. i. úvery, vrátane vymedzenia podstatných náležitostí uzavretej zmluvy o poskytnutí podpory. Poskytnutú podporu musel žiadateľ čerpať iba v súlade s podmienkami zákona č. 607/2003 Z. z. a zmluvne dohodnutými podmienkami. Je potom zrejmé, že Fond pri poskytovaní podpory vo forme úveru neuzatváral zmluvu podľa ustanovení Obchodného zákonníka. V danej veci tak nešlo o typický úver v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale o úver, poskytovaný na základe osobitného predpisu, ktorým bol zákon č. 607/2003 Z. z., a to za podmienok v ňom uvedených a bližšie špecifikovaných v samotnej zmluve, ktorej náležitosti rovnako upravoval tento predpis. Nešlo teda o úverovú zmluvu uzatváranú podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Aplikáciu ustanovení Obchodného zákonníka si potom nedohodli zmluvné strany ani v samotnej zmluve (§ 262 Obchodného zákonníka). Ak osobitný predpis (v danom prípade zákon č. 607/2003 Z. z.) nemal blanket na použitie Obchodného zákonníka, bolo potrebné použiť základný predpis občianskeho práva, a to Občiansky zákonník.“ K rovnakým záverom dospel dovolací súd aj v uznesení z 26. augusta 2020 sp. zn. 8Cdo/164/2020, kde - napriek tomu, že zrušil rozsudky nižších súdov, ktoré právny vzťah založený zmluvou o poskytnutí podpory kvalifikovali ako spotrebiteľský vzťah - výslovne uviedol (a odôvodnil), že aj keď zmluva uzavretá medzi stranami nemala spotrebiteľský charakter, nároky z nej je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (vrátane nárokov po odstúpení od Zmluvy). Obe rozhodnutia - sp. zn. 8Cdo/64/2019 aj sp. zn. 8Cdo/164/2020 boli známe už v čase rozhodovania odvolacieho súdu v tu posudzovanej veci a v čase spisania dovolania dovolateľom. Následne bolo stanovisko o potrebe aplikovať Občiansky zákonník ako *lex specialis* (popri zákone o Štátnom fonde rozvoja bývania, ktorý predstavuje *lex generalis*) prevzaté aj v uznesení najvyššieho súdu z 22. augusta 2023 sp. zn. 2Cdo/326/2021, ako aj v uznesení z 30. októbra 2023 sp. zn. 9Cdo/176/2022. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je však tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd preto uzatvára, že právna otázka, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a to otázka posúdenia žalobcom uplatneného nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 457

Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy podľa § 48 Občianskeho zákonníka a s premlčacou dobou podľa § 107 Občianskeho zákonníka, resp. opačne (ako to formuloval dovolateľ v dovolaní) otázka, či je daný právny vzťah vzťahom obchodnoprávnym, bola v čase rozhodovania odvolacieho súdu a podania dovolania riešená dovolacím súdom jednotne, dovolaciemu súdu nie je známe žiadne odlišné rozhodnutie odvolacieho súdu v tejto otázke, preto nie je naplnený predpoklad prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP.“

11. Dovolací súd sa plne stotožňuje s uvedeným rozhodnutím ako aj v ňom vysloveným právnym názorom, od ktorého nemá dôvod sa odkloniť. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

12. Dovolací súd rozhodol o trovách dovolacieho konania podľa ustanovenia § 255 ods.1 CSP. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaní mali plný úspech vo veci, dovolací súd im tak priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.